

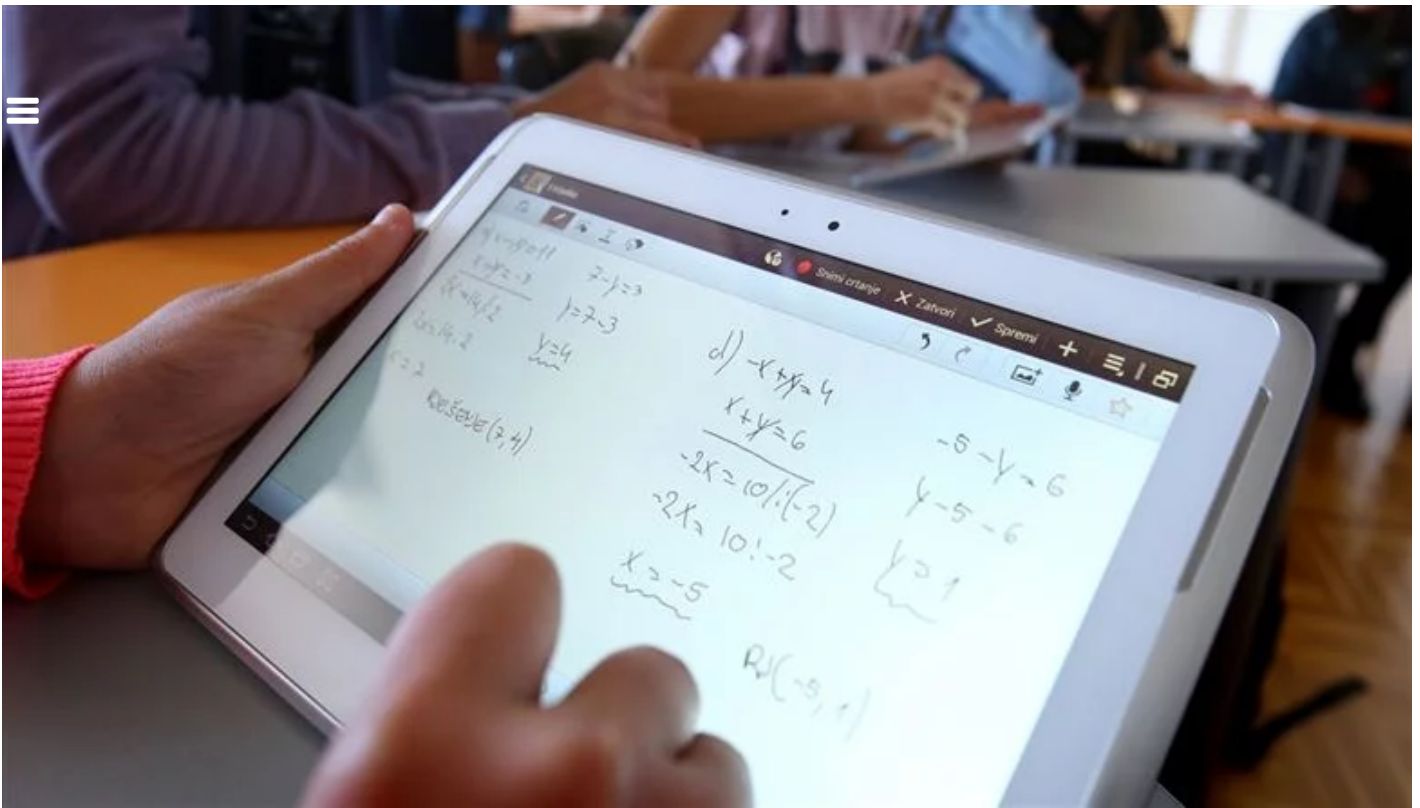
HRVATSKA SVIJET CRNA KRONIKA BIH BIZNIS

Novosti > Hrvatska

'DIGITALNA DEMENCIJA' ⌚ 09.12.2018. | 18:43

'Ništa nije štetnije za djecu od toga': ugledni njemački neuroznanstvenik pozvao Hrvate na oprez u digitalizaciji obrazovanja, njegovi hrvatski kolege se slažu

Piše Marijana Cvrtila

Foto ilustracija / Hanza Media

"Ništa nije više štetno u obrazovanju u vrtićima od digitalnih medija i ništa nije gore za škole od tableta i laptopa. Prema mojem mišljenju, ne možete učiniti ništa gore nego digitalizirati škole. Znamo da će se razina obrazovanja pogoršati kad to provedete."

Tim je oštrim riječima ugledni njemački neuroznanstvenik i psihijatar dr. Manfred Spitzeru u intervjuu N1 televiziji pozvao hrvatske prosvjetne vlasti da ne idu nekritički u digitalizaciju obrazovanja.

Manfred Spitzer autor je uspješnice "Digitalna demencija: Kako mi i naša djeca silazimo s uma", a u Zagrebu je gostovao na stručnom skupu "Dijete i digitalno doba" u organizaciji Naklade Ljevak.

'Oslobađanje' od napora

Njegove teze o tome kako nas elektronički mediji, poput pametnih telefona, digitalnih asistenata, računala, interneta, "oslobađaju" mentalnih napora te postajemo ovisni o tehnologiji, dok naše psihičke sposobnosti slabe, poznate su jednako kao i tvrdnje da ti uređaji, a osobito njihova nekontrolirana i neuravnotežena uporaba, oduzimaju kreativnost i sposobnost kritičkog mišljenja. Doktor Spitzer upozorava i roditelje da djeci, čiji je mozak još u razvoju, ograniče vrijeme ispred ekrana digitalnih medija.

Iako u osnovi ističe negativne strane digitalnog "arsenala", ima znanstvenika koji njegove teze smatraju radikalnima. Upitali smo stoga domaće stručnjake jesu li digitalni obrazovni sadržaji i alati u školama (ne)potrebni i u kojoj mjeri, te smo dobili slične odgovore: u 21. stoljeću njihova uporaba u nastavnom procesu nije upitna, ali mora biti uravnotežena, kontrolirana i poticajna.

– Digitalizacija i digitalne tehnologije preširoki su pojmovi. Učiti programiranje u školama je nužno, kao i učiti koristiti operativne sustave ili programska rješenja, no posve je drugačije s digitalnim obrazovnim sadržajima za pojedine predmete. Virtualna šetnja starim Rimom, na primjer, može biti atraktivna, ali nemamo, koliko je meni poznato, dokaza da će u samom procesu učenja biti efikasnija od promatranja kartografskog plana popraćenog dobrim nastavnikovim objašnjenjem. Digitalno učenje možda jest zabavnije, ali naš mozak mnogo bolje pamti kad se napreže – smatra prof. dr. sc. Zoran Velagić, redoviti profesor Filozofskog fakulteta u Osijeku, voditelj Katedre za povijest knjige, nakladništvo i knjižarstvo, koji je moderirao stručni skup "Dijete i digitalno doba".

Profesor Velagić ističe kako uporaba digitalnih obrazovnih sadržaja nije sama po sebi loša i ne treba a priori biti protiv nje, ali ne treba ići ni u krajnosti jer ni jedna krajnost ne dovodi do cilja, "a moram vjerovati da je svim dionicima obrazovnog procesa cilj izvrsno obrazovanje naše djece".

Neželjene nuspojave

– Pojavljuje se i problem nuspojava pri ekstenzivnom korištenju digitalnih tehnologija, poput poremećaja sna, problema s koncentracijom i mnogih drugih, te će neuroznanstvenici reći da ekrane držite što je moguće dalje od djece – podsjeća prof. dr. Velagić.

Naš COST E-Read projekt, kaže on, kojemu je tema evolucija čitanja u digitalnom dobu i u kojemu sudjeluje 130 znanstvenika iz gotovo svih europskih država, na temelju metastudije kojom su obuhvaćena manje-više sva istraživanja o odnosima i razlikama čitanja iz digitalnih i tiskanih medija, dokazao je da javnost, pa tako i studenti, tiskane medije shvaća ozbiljnije od digitalnih i, dapače, radije uči iz tiskanih medija.

– Učenje iz digitalnih medija je površnije, manje se zapamti i, štoviše, učenici zbog intenzivnijeg korištenja ekrana gube sposobnost čitanja dugih, argumentiranih tekstova. Plitkost informacija s digitalnih medija smatra se jednim od glavnih uzroka sve lošijih sposobnosti koncentracije učenika kad su u pitanju zahtjevniji nastavni sadržaji – upozorava profesor Velagić.

– Svakako je potrebno da učenici koriste medijske platforme, ali umjereno. Većina današnje djece koristi digitalne medije na najnižoj, najpasivnijoj razini, oni su najčešće tek konzumenti koji čitaju, gledaju, eventualno komentiraju. Trebamo naučiti djecu da dosegnu višu razinu digitalne pismenosti, da istražuju, da uspostavljaju interakciju, pa i sami sudjeluju u stvaranju digitalnih sadržaja, da shvate kako ti uređaji nisu sami sebi svrha. Nikako ne treba izgubiti iz vida ključnu ulogu nastavnika, koji je tu da potiče, usmjerava i na pravi način prezentira digitalne obrazovne sadržaje – kaže prof. dr. Gordana Kuterovac Jagodić, redovita profesorica s Katedre za razvojnu psihologiju zagrebačkoga Filozofskog fakulteta.

PowerPointom na pismenost

Najviša razina postignuća pritom, kaže ona, ne smije biti samo PowerPoint prezentacija (PPT).

– Naši su studenti danas prilično vješti u prezentiranju sadržaja putem PPT-a, ali usmeni ispiti postali su noćna mora, kao i pisanje većih tekstova i cjelovito izražavanje. Tehnologije ne bi

smjele biti prepreka razvoju drugih vještina – ističe profesorica Gordana Kuterovac Jagodić.

Stara paradigma, nove tehnike

U videoigramama i tabletima jednako je opasnosti koliko i u lošim knjigama ili u problematičnim nastavnicima. Nisu sve igrice ratničke. Moja istraživanja među djecom, tinejdžerima i odraslima pokazuju kako određeni digitalni sadržaji utječu na razvoj kompetencija koje su u osnovi svih budućih zanimanja u idućih deset godina – kaže prof. dr. Milan Matijević, umirovljeni profesor zagrebačkoga Učiteljskog fakulteta, koji je autor niza istraživanja na ovu temu.

On ističe da je u nas veći problem što se obrazovna reforma, pa tako i digitalizacija nastave, uvode na ho-ruk i na principu "stara paradigma, nove tehnike". Svodi se na to da djeca za tabletima u školi sjede "kao u autobusu", pa onima koji nude takvu "reformu" preporučuje neka prethodno nauče modernu multimedijску i konstruktivističku didaktiku.

< NASLOVNICA

HRVATSKA >

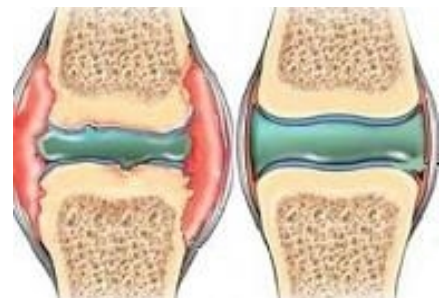
VIŠE S WEBA

Kako nadvladati bol u zglobovima jednom zauvijek? Vrlo je jednostavno. Pogledajte...

Nije pošteno što mora proživljavati Luka Modrić; shvatio je to i francuski izbornik te poslao jasnu poruku

Nova tableta koja regenerira zglobove preplavila je hrvatsko tržište

Pogledajte kako iduće godine

Slaba i krhka kosa? Pomaže

Gubitak sluha i zujanje u ušima?